

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/1. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIS

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna šte. 1-50 Din. Članstvo „Pov. UJU—Ljubljana“ ima članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 250 od petit vrste. Inerdatni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Moderna demokracija in stanovske organizacije.

Moderna demokracija t. i. nova demokracija, ki jo bo treba pri nas šele organizirati in pravzaprav ustvariti, bo morala stremeti za tem, da bo za urejevanje vsega socialnega življenja dobivala vzpodbudo od stanovskih in strokovnih organizacij.

Stanovske in strokovne organizacije bodo dobile veliko večji vpliv na socialno in s tem tudi na politično življenje, kakor ga imajo danes.

Zato moramo vse pojave in struje, ki ovirajo in nasprotujejo očiščenju in odrekanju potrebo tega vpliva strokovnim in stanovskim organizacijam za socialno in politično življenje smatrati kot skrajno reakcionarne. One zavirajo in onemogočujejo očiščenje in ozdravljenje socialnih in s tem tudi političnih razmer, ki nastajajo tudi pri nas vsak dan bolj nezno, ker se vsako vprašanje, četudi je še tako strokovnega značaja, presoja s partizanskega, strankarsko-političnega in ne s strokovnega stališča.

In zaradi tega se širi vedno večje nezadovoljstvo med posameznimi strokami — stanovji.

Reakcionarne stranke negirajo potrebo čisto stanovskih organizacij, one negirajo potrebo vpliva stanovskih organizacij na javno življenje čes — saj so v političnih strankah zastopani vsi stanovji in naj tam zastopajo svoj stan in izražajo svoja mišljenja. One propagirajo stanovsko razcepljenost po strankarsko-politični opredeljenosti, ker je to v korist njih samim, ni pa to v korist občemu socialnemu napredku in razvoju, ki trpi na tem, ni to v korist stanovom in strokam, ki hira in boleha na tem v občutno škodo splošnega socialnega življenja in razvoja in v občutno škodo konsolidacije države.

Vedno bolj jasno se vidi propadanje na vseh poljih Strankarske politične struje niso več kos ogromnim socialnim nalozam, ki jih morala rešiti država. To se vidi tudi v prosveti! Če se ne bodo dvignili posamezni stanovji in ne bodo pričeli s čiščenjem v svojih strokah ter ne bodo delovali na povzdigu svojih strok, bo šla ta gnoloba naprej.

Smernice Vidovičevega kluba in šole v Ljubljani.

V svesti s, da je temeljita izobrazba eno največjih bogastev naroda in posameznika, je ustanovil v Sarajevu Milienko Vidović svojo srednjo šolo. Ker Slovenci sami zaenkrat še ne utegnemo

Nesposobnost in nerazumevanje političnih faktorjev do socialno prosvetnih potreb se nam prikazuje vedno v večji meri.

Zato se je tudi javno mnenje pričelo že obračati in je pričelo uvidevati potrebo vpliva stanovskih in strokovnih zastopov na javno življenje. Ustanavljanje so se pričele stanovske in strokovne zbornice, ki iščejo čiste, strokovnega vpliva na naše javno življenje. Nekatere politične stranke danes še sabotirajo te korporacije, one hočejo ovirati pobod moderne demokracije, ker se je boje, da bo zrušila gnile in koruptne ideje in stvarne temelje, na katerih se še vzdržujejo.

Toda zaman!

Reakcija na vsa koruptna dejanja, na vsa partizanska dejanja, ki so kumulirala posamezne stanovje in demoralizirala stroke, mora priti. Preizkušnja, ki so jo prešli posamezni stanovji, je prevelika, da bi še iskali naslon na politično javnost mesto na svojo stanovsko in strokovno silo.

Ni dolgo tega, ko se je politična javnost rogala, »da širimo posebne vrste stanovstvo«, a kmalu bo prišel čas, ko bodo tudi ti reakcionarci morali kloniti pred močnim pohodom moderne demokracije, v kateri bodo tudi čiste stanovske in strokovne organizacije igrale važno vlogo.

Zato je tudi za učiteljski stan skrajni čas, da se otrese neg iz preteklosti in se prične pripravljati za novo stanovsko življenje in novo dobo, ki je na pohodu in ki mora priti. Samo bo krivo svoje usode, če se ne bo zavedalo važnosti momenta, ki mu je dan.

Nova doba bo morala dati priliko posameznim stanovom, da se organizirajo na čisti stanovski in strokovni osnovi in da dobe kolikor mogoče čimveč vpliva soodločevati v strokovnih zadevah. Stanovske in strokovne organizacije bodo morale dobiti odločilnejši vpliv na zakonodajo in upravo, njih zdrava osnova je predpogoj za ozdravljenje vsega javnega življenja in tudi predpogoj za zdravo prosvetno politiko v državi.

začeti samostojne šole in samosvoje pokreta smo se priključili Vidoviču. Naša sedanja šola je samo pomoč slovenskim učencem Vidovičeve dopolne šole. Naš daljni cilj pa ostane: ustanoviti

štva naj skušajo z vsemi sredstvi razširiti svoje delovanje, tako da postanejo naše planine pristopne vsem slojem našega naroda, zlasti še mladini kot najuspešnejše sredstvo, s katerim se da zaščititi tuberkulozo ter se jači živčevje ter vse telesne in duševne konstitucije Podmladka.

4. Vlada, narodna skupščina in občine naj se zavedajo svoje dolžnosti glede lečenja tuberkuloze ter naj po vzgledu vseh kulturnih narodov ustanove vzdolž naše dolge in krasne morske obale zdravilišča proti škrofulozi, v zdravilnih krajih naših gor in zdravilišča za tuberkulozo odraslih. V Sloveniji naj se ustanovi zdravilišče na Rakitni za Krimo. Sredstva za take zavode naj se dobe na ta način, da naj bodo ta zdravilišča zajedno industrijska mesta, ki nudijo existenco tuberkuloznim in njih rodbinam. V to svrhu naj skupščina sklene monopol za take industrije, katere bi se v ta namen uvedle v kraljevino in še takega značaja dane kvartno zdravilnega ozračja (n. pr. industrija kožna galanterija, tvornice vagonov, salonskih garnitur itd.).

Dan Rdečega križa.

Tudi na dan Rdečega križa, dne 6. avgusta 1925, so sodelovali Podmlad-

niško slovensko srednjo šolo in slovenski prosvetno-vzgojni pokret v okviru Vidovičevih načel.

V Sloveniji se je vršilo in se še vrši ogromno prosvetno manj vzgojno delo. Vendar so to raztresena hotenja, ki ne prinašajo zaželenih uspehov.

Slovenski narod in slovenski človek mora vzrastj sam iz sebe in tvoriti v svojem bistvu in hotenju popolno enotnost.

Zlasti delo raznih ljudskih visokih šol je pokazalo, da je prehod od osnovnošolske izobrazbe kljub samozobrazbi prevelik in da mora posredovati med višjo stopnjo nainprvo celotni srednješolski nauk, ki je v svojem jedru prvovrstna enota. Šele absolventu ljudske srednje šole je mogoče razumeti in popolnoma prevzeti sodobne kulturne težnje.

Da je mogoče srednješolsko snov predelati v zadosti širokem in globokem obsegu v dveh letih izhaja iz sledečih razlogov: učenci so odrasli in imajo veliko življenjsko izkušnjo ter izobrazbo; stoječi sredi življenja vedo ceniti vrednost prosvete in duhovne popolnosti, manjka jim le sistematičen pregled in enoten vidik klasične izobrazbe in vzgoje.

Ti učenci, po življenju zreli močje, si žele izobrazbe in omike in so globoko

ihvaležni zanj ter zlasti vredni me razširjevalci in apostoli.

Prišli so časi, da je človeku, možu slovenske korenine, potrebna srednja šola, kakor mu je včas zadostovala osnovna.

Gre za čim višjo kulturno in etično izobrazbo vsakega Slovenca, in še posebej vsake Slovenke, za čim višjo kulturno stopnjo slovenskega naroda in za čim večje harmonično duhovno bogastvo izvirne slovenske kulture.

To so naše smernice

V Ljubljani, dne 3. junija 1926.

Odbor Vidovičevega kluba: Hugo Bažuk, abs. phil., predsednik; Stevo Lehnamer, drž. uradnik, podpredsednik; Vladimir Kravos, strokovni tajnik, tajnik; Ivan Zorian, uradnik OUZD, blaginik.

Učiteljski zbor: Hugo Bažuk, abs. phil., voditelj in učitelj slovensčine in zgodovine; Frano Ančik, akad. slikar, učitelj opisne geometrije; Angela Kravosova, učiteljica za francoščino in srbohrvaščino; Ciril Arko, stud. phil., učitelj matematike, fizike in zemljepis; Vinko Bernik, stud. chem., učitelj kemije in latinščine; Franc Vrščaj, stud. med., učitelj prirodopisja.

Esperanto in zveza narodov.*

V odgovor g. tov. P. Golobiču Čemu zavračate česar nisem trdil? Zveza narodov niti nisem omenil, ker ona ni lingvistična, temveč politična instanca. Teško je verjeti, da bi kak diplomat poznal esp. slovnico kamo-li da bi se Esp-a posluževal. Kar pa je vredno, če Zveza n. pr. drugim priporoča učiti se Esp-a, a sama ga ne mara rabiti? Sicer je pa trditve, da je Zveza priznala Espo za mednarodni jezik, iz trte zvita, kar vedo tisti, ki sprejemajo informacije ne le od espistov, marveč tudi od drugih strani. Pri Zvezi je zaposlen dr. E. Privat, ki je obenem prezidento de Universala Esperanto Asocio in ta mož porablja vsak trik, da bi dosegel Espo kak papirnat uspeh. Ko bi »Učit. Tov.« ne bil z drugim gradivom preobložen bi tu priobčil tozadevno korespondenco s tamki Zveze.

Kar se tiče slovnice in rabe Espo, velja ravno tako za Ido. Izpraševalne komisije obstojajo tudi za Ido, kjer jih

* Želja mnogih čitateljev je, da zaključimo tudi to debato, na kar — prosimo — naj se tudi gg. dopisniki ozirajo.

Uredništvo.

karji. V ta namen je oblastni odbor razposlal vsem organiziranim šolam večje število tozadevnih letakov ter je članom prav tonlo priporočil sodelovanje.

Ameriška darila.

Oblastni odbor je prejel od glavnega odbora 5 zabojev ameriških daril. Od teh smo tri zaboje izročili mestnemu odboru v Ljubljani za ljublianske šole 1 zabojo pa smo poslali mestnemu odboru v Maribor za šole izven Maribora v mariborski oblasti. Razen tega je prejel mestni odbor v Mariboru neposredne od glavnega odbora 2 zaboja ameriških daril, ki jih je razdelil šolam svojega področja. Podmladkari so prejeli ta darila z največjim veseljem in se zanje tudi zahvaljevali.

Glasniki.

Oblastni odbor je razpošiljal Glasnike ki jih je prejemal od glavnega odbora, do februarja 1925 za vsakih 10 organiziranih članov po 1 izvod. Od 1. marca 1925 dalje jih razpošiljala glavni odbor sam in neposredne za vsak organizirani razred po 1 izvod.

Sreski odbori.

Da se poenotovi in olajša poslovanje oblastnega odbora ter pomnoži šte-

na še mi, se lahko vsak čas uvedejo. Kongrese imajo tudi ldiš. letos od 1. do 4. avgusta n. pr. v Pragi! Zakaj da »Društvo brzojavo« pri zadnjem kongresu v Parizu še ni sprejelo tudi Ido kot »une langue claire«, to bi vedel pojasnil dr. E. Privat, ki se je ondi kot nedelegat trudil za — kulisami! Espisti pa zamočujajo, da morajo za brzojav pisati drug alfabet kot ga vobče rabijo. Sicer je v nekaterih državah n. pr. v Švici, Ido že zdavno priuščjen k brzojavljanju kot razločen in jasn jezik. S 1. novembrom bo dovoljen tudi še drugod, ker se Ido priporoča z bog svojih lastnosti brez kričave propagande.

Vi trdite, da je Espo logičen jezik, Vaši inozemski somišljeniki pa očitaio ravno ldu prestrogo logiko. Le en primer! V »Literatura Mondo« Nr. 6, 1925, čitam med drugim sledeče: »... V resnici govoreč Espo, se čutimo v prijetni nemarnosti (negligenca), dočim strašno logični Ido stiska kakor tesna obleka, v kateri se komaj more hoditi.« Torej pred logiko je espiste strah in učitelji naj bi pomagali iztebiti še to trohico logika s sveta, kolikor je še nahajamo!! Veliki misleci vseh vekov bi potem zastajali živeli!

nilo članov, je oblastni odbor z odobrenjem glavnega odbora z dne 10 aprila 1925, br. 2373, potrebno ukrenil, da se osnujejo po vsej Sloveniji sreski odbori in da pristopijo k Podmladki po možnosti vse osnovne, meščanske in srednje šole. Ti sreski odbori začno delovati s šolskim letom 1925/26.

Nadaljnje delovanje Podmladkariev.

Delovanje Podmladkariev se razvija v ugodni smeri.

a) Uporaba članarine, 50% mesečne članarine so pošiljale šole glavnemu odboru. Daljnjih 50% je ostalo na šolah. Od te vsote in drugih zaslužkov in prostovoljnih darov so se na mnogih šolah nabavile za redne učence šolske potrebščine, perilo, obleka, zdravila; na nekaterih šolah so se nakupile knjige za šolarsko knjižnico, prispevalo se je revnim učencem za ferijalno kolonijo itd. Tako se je uporabljati denar v zmislju Podmladkovih stremelji.

b) Šolska kopališča so na 18 organiziranih šolah

c) Igrališča ima 36 šol.

č) Šolske delavnice so na 14 šolah: Črnomeli osnovna šola; Kamnik, deška šola (knjigoveštvo); Tržič, deška meščanska šola (mizarstvo); Krško, osn. šola (mizarstvo); Krško, deška meščan-

LISTEK.

Organizacija mladine in delo učiteljstva pri isti.

(Dalje.)

Na tem zborovanju je bila soglasno sprejeta tudi sledeča

resolucija:

Podmladek našega naroda je v nevarnosti, groze mu škrofuloze, tuberkuloze, telesne degeneracije sploh. Vsled tega pozivljamo odbor, da izvrši sledeče korake:

1. Pozvati je vlado, narodno skupščino in občine, da store vse korake, da se takoj prične z gradbami higijenskih stanovanj po vzgledu drugih kulturnih držav. Najbolj se priporoča vzeled bratskega češkega naroda, kjer predmačijo v tem oziru hipotekarni denarni zavodi.

2. V svrhu profilakse naj se vpele za vse mestne šole institucija skavtizma, pospešuje naj se upeljava skavtskih principov tudi pri drugih organizacijah, telovadnih, športnih itd.

3. Planinstvo naj se proglasi kot narodni šport; planinska dru-

Nadram nerazsodni množici trde espisti, da je Ido le za inteligente lahek, a ne tudi za dr. prostega človeka. Resnica pa je da je Ido tudi za neizobražena zelo lahek kar se pa tiče njegovega besedišča, je pa umevno, da se Ido, ki hoče izraziti vse dobro in jasno, ne more ozirati na duševne revčke.

Za „Klub priseljenih učiteljev“.

Priseljeni učitelji imamo svoje posebne prilike in posebne bole Polez borbe za službeno mesto, nam tleni življenje in manjša energije nerazumevanje našega položaja v lastnih vrstah. In zerečeno je upanje, da bo to nerazumevanje — ali recimo celo odpor — tekom časa izginko; kajti ta odpor ni posledica nezaupanja in nevere v naše moči in zmožnosti, ni posledica srčne nekulture ampak je produkt kruhoborstva, ki je zopet logična posledica dejstva, da postajajo službena mesta redkejša, učiteljski kader pa močnejši. Ne da bi se ozirali na razne krivične in smešne trditve in očitania na račun učiteljev iz neodrešenih krajev, je vendar ena morala, ki drži: »Privoščim vsakemu, da si pomaga kot ve in zna ali ne na moji račun.« Ta svetl egoizem se ne bo nikoli izubil, ampak bo rasteč čim več bo kompetentov in čim manj bo službenih mest.

To so neprilike, ki jih srečava priseljenec v lastnih vrstah. Bolé pač, a niso najhujše! Hujše neprilike srečava na križevi poti, ko išče službenega mesta. Ideali, ki so mu dali moči da je vztrajal med sovražniki, se izpreminjajo v razočaranja. In ko sedj »na gorkem« (ta cvetka ni z moiega vrta) kot honorarni nastavljenec, čaka na modelitev državljanstva, ki ga končno prejme po posredovanju katkega »biroja« (menda 600 Din) se preklija za stalnost se razburja, ker je baie v zraku, da se mu ne bodo štela leta službovanja v inozemstvu — in pridno leni kolekú na prošnje.

Vse to in še kaj hujšega ne bo prihranjeno onim, ki pridejo za nami. Še

ki preko 2—3000 besed ne spravijo pod kapo!

Jezikovno »zobraženi« eg. tovariši pa že po zadnjih podanih primerih lahko sodijo, kateri jezik da je »une langue plus claire« ali Espo ali Ido.

J. Kovačič.

dolga vrsta jih je, ki žive in vztrajajo med sovražniki zaradi liubezni do svojega rodu in — ker so mnenja, da jim je hrbet zavarovan. Naj nas lastne izkušnje izučé, da je vsak svoje sreče kovač in da smo dolžni uveladiti not tistim ki so naši kulturni dediči.

Ustanovimo si v okvirju organizacije »Klub priseljenih učiteljev«, ki imei skrb varovati lastne koristi, ublaževati pot bodočim priselencem in imeti v evidenci delo vseh, ki žive izven naših državnih mel. To slednje je posebno potrebno, ker se ravno našlabši v naših vrstah najglasneje trkajo na svoja prsa, češ: »ni je večje žrtve od mene« — in dobe dobra službena mesta na račun poštenjakov, ki menijo, da je bilo njihovo nožrtvovanje dolžnost in ne zaslugá, še manj pa preračunjena reklama. Za Efialte bi ne smelo biti mesta med nami!

Nečesa bi pa ta klub ne smel: sprejemati v svoji načrt naloge, ki bi privedle do diferenciacije z ostalim delom učiteljstva; nasprotno: iskati bo moral poti da se avlanirajo še tista nasprotstva ki so že tu. Mislim, da bi bila najlepša prilika za pogovor o tem o priliki »kupčine« v Celju. Pozivam tovariše priselence, ki se skupščine udeležé, da mi sporoče svoje mnenje.

Sporožil sem to misel jaz, ker se mi ne more očitati da govorim »pro domo«. Rojen in pristojen v krajih odrešene domovine imam hvála bogu tudi svojo stalnost ki ni nič manjša od stalnosti drugih sodržavljánov: stalno nestalna!

Jošio Ribčič, Rakek.

Splošne vesti.

— **Društveni blagajniki. Če hočete, da bo Vaše društvo zastopano na delegaciji ter da bodo imeli delegati pravico soodločevanja, poravnajte tekem junija polletno članarino. — Tozadevni sklep ožjega sosveta, ki je v skladu s pravili, bomo dosledno izvajali.**

— **Letno poročilo** so dosti predložila sledeča okrajna učiteljska društva: brežiško-seyniško kamniško, kozjansko, laško, svetolenartsko, ljubljanska okolica, mariborsko, mariborska okolica, ormoško, ptuško, savinjsko-vransko in slovenjgraško. Manika še poročilo 20 društev. Prosimo podvzivate se!

UJU — **poverjenštvo Ljubljana.**

— **Izplačevanje uradniških razlik.** »Jutro« poroča: Predsedstvo Glavnega Činovniškega Saveza objavlja informacije o načinu, kako se bo v smislu načrta finančnega ministra, ki ga je odo-

bril ministrski svet, izplačevala razlika uradniških plač za dobo od 1. oktobra 1923, do 1. maja 1924. Po tej informaciji se bo postopalo na sledeči način: Činovnikom se priznava pravo na razliko, ki se dobi, ako se od vsote osnovne in položajne plače po novem zakonu za navedenih 7 mesecev odbije vsota plače po starem zakonu in sprejetih predumov v prvih 4 mesecih 1924. Zvaničniki in služitelji pa dobišo razliko med vsoto osnovne in položajne plače ter zakonite stannarine in vsoto starih plač ter sprejetih predumov v dobi od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924. To rešenje velja za vse državne nastavlence, ki so bili v službi dne 1. septembra 1923 in prevedeni po novem zakonu. Ker pa je proračunski kredit v znesku 10 milijonov dinarjev za izplačilo teh razlik nezadosten, je določeno, da se razlike predvsem izplačajo državnim uslužbencem ki so bili v volnih letih 1914, in 1915, v južni Srbiji v službi ter so zaradi posebnih žrtev za splošno narodno stvar zaslužili to priznanje.

obvezna za deklje na tudi na raznih šolah, tako da se lahko vezba deca smotreno v telovadbi. Vrhu tega telovadi mnogo otrok tudi v raznih telovadnih društvih.

k) Izletj V zimskem času so se prireiali večinoma le poučni izletj v najbližjo okolico, ker zimska doba ne dopušča dolgih skupnih izletov. V poletnem času pa so bili skupni izletj tudi v razne oddaljene kraje po Sloveniji in izven Slovenije.

l) Zabave, koncerti in predavanja so se vršila na mnogih šolah.

m) Sodelovanje pri zabavah drugih društev. Podmladkarij so sodelovali tudi pri raznih prireditvah drugih društev.

n) Medsebojno donisovanje. Nekateri učenci so pošiljali pisma svojim tovarišem v Sloveniji i državi.

o) Posebno so delovale naslednje šole v tej-le smeri:

1. **Brežice**, deška meščanska šola: Naloge, ki jih je nalagal šolski odbor razrednimi odborom in so jih le-ti z dovoljno vneto izvrševali so bile: gojitev sočutja in družabnosti, vzdrževanje reda navaianie k dobrotvornemu udelstovanju napram součencem in drugim, k liubezni do domovine, k negovanju zdravja (vzdrževanje snage, telovadne

nie ter nastavlencem najnižih činov, služiteljem, zvaničnikom in dalje zaporedoma po kategorijah in skupinah, tako da dobe razlike najprej nastavlenci z najmanjšo plačo v vseh kategorijah — Glavni Činovniški Savez sporoča nadalje da se bo izplačilo izvršilo, čim bodo v ministrtvu financ izdelana detailna navodila in izdane odredbe izplačilnim blagajnam.

— **O kmetijstvu Slovenije** izda kmetijski list »Polieprivredni Glasnik« v Novem Sadu okoli 10. imjia t. l. slavnostno, izredno bogato opremljeno številko, katero dobe redni naročniki »P. G.« brezplačno drugi pa do 20 Din pri uredništvu navedenega glasilka. Pri tem je sodelovalo 24 slovenskih kmetijskih strokovniakov z večimi in manjšimi prispevki o vseh panogah našega kmetijstva. Polez prvovrstnih strokovnih razprav je v obsežno 60 strani obsegočem svečanem zvezku o kmetijstvu Slovenije kakih 40 podob, a naslovno stran krasi umetniško delo našega akademškega slikarja Rudolfa Marčiča, predstavljajoč »Bled v mesečini«. Vsem zanimancem in prijateljem našega kmetijskega gospodarstva namo priporočamo takoišni nabavo tega važnega strokovnega dela. Kakor izvemo, so naročila sprejmešo samo še do 10. t m.

A. Žmavc.

— **Od 10 spomladanskih učnih tečajev** na srednji vinarški in sadiarski šoli v Mariboru se jih je vršilo 9, eden pa se ni mogel vršiti radi prepričé udeležbe. Pa tudi ostali tečajj so bili le deloma prav dobro obiskani. Naj mi kmetovalci ne zamerijo ako jim očitam veliko neodpušno brezobzirnost. Za petdnevni kletarski tečajj so se dajale celo lepe denarne podpore, katerih se pa ni moglo uporabiti ker so je bili od 23 obiskovalcev samo trije potrebni. In srednji kot manjši kmetje odnosno njih sinovi so je danes v splošnem potrebni — kakor tudi stvarnega strokovnega pouka. Ne tarnajte, če si nočete pomagati, ko se Vam tako ugodna prilika nudi! To mora biti drugače!

A. Žmavc.

— **Tiskarski škrat** nam je v zadnji številki v naslovnem članku skvaril smisel v 3. odstavku drugega stolca ki naj se glasi pravilno: Na trilem temelju teh praznih političnih gesel in kvarnih načel naj gradimo svoje stanovske in druge nepolitične organizacije! V tem kaosurine miselnosti ni ene svetle, močne ideje, ni ene misli ki bi nam kazala pot v bodočnost...

— **Državni grb** je ravnokar izšel v založb Učiteljskega doma v Mariboru. Izdelan je točno po pravilih heraldike, tiskan na močen karton v velikosti 50 x 60. Grb je pregledan po strokovniških in odgovarjaj vsem zahtevam. Delo je tako lepo uspelo, da bode naravnost okras šolam in uradom. Grbu je priderano na posebnem listu pojasnilo o nastanku in pomenu. Dobiva se po vseh večjih knjižarnah in pri založništvu ter stane samo 20 Din. Naročite in okrasite ž njim naše šole!

— **Risarski tečaj** za strokovno izobrazbo učiteljev na obrtno-nadaljevalnih šolah se vrši na tehnični srednji šoli v Ljubliani od 1. avgusta do 31. oktobra 1926. Prošnje je vložiti do 30. junija

1926. Natančen razpis glej v »Uradnem listu« št. 51 z dne 1. junija t. l.

— **V St. Jurju ob lužni železnici** je umrla gospa Pepika Sivka soproga ujednega tov. Antona Sivka, bivšega predsednika Celjskega učiteljskega društva. Naše sožalje!

— **Slovinci!** Več let nas nadleguje najtežja ekonomska kriza. Težke posledice vojne še zdavnai niso izbrisane. Tisoč najboljših sinov našega naroda stojijo na cesti in ne morejo najti dela, da prehranijo sebe in svojo družino. Medtem pa drugi brezvestno razmetavajo denar za luksuz in zabavo in za zamenjavo za vino, liker in druge alkoholne tekočine. Pri tem hlinijo liubežen do domovine, do Boga, do svoje družine, do ljudi. Skozj erla »redo milijarde« a pri tem se ne usmilijo sirote niti s pogledom. Kam nas to vodi? Alkohol nam uničuje zdravje in moč! Alkohol razdira temelje družine, slabi moralo in poštenie, pospešuje zločine in korupcijo. Otresimo se alkohola! Proslavimo lepo čednost, treznost in posnešumo samovzročio nas mladih k abstineni: alkohola in tobaka. Pridružite se pokretu proti demonu — alkoholu! Živela popolna in trdna abstinenca! Živel naš antialkoholni dan! — Ljubliana, dne 5. maja 1926. — **Slovenska trezna mladina** — Dr. Mikič.

— **Ekskurzija Feri. Saveza Učitj v Češkoslovaško** 1. Dnevni načrt: 7. julija Plzen, 8. Hradec Králové, 9. Okoli Hradce Králové, 10. Blansko, 11. Brno, 12. Lazne Luhačovice, 13. Zlín, 14. Moravska Ostrava, 15. Vitkovice, 16. Liptovský-Sv Mikuláš, 17., 18. event. 19. Tura na velegorie Tatro, 20. Bratislava, 21. Praga event. do Donavi. Stroški za to pot (7.—21. julija za 600 Kč). 2. Sestanek 2. julija v Ljubliani ob 14. uri hotel Miklič — nasproti glavnega kolodvora. Svidenie v Pragi (za one ki ne potujejo z nami) 4. julija kavarna-hotel »Zlata husa na Vaclavskem namesti! (Spoznanie jugoslovenski znak) Do svidenia! Informacije od 1. julija: Ljubliana, Resljeva cesta 25/I. — Mrovlie. — **Opomba uredništva:** Ta izlet ni v nikakvi zvezi z ekskurzijo, ki se vrši pod UJU.

— **Ljubljanska trezna mladina** je priredila 5. junija 1926 v Akademskem kolegiju »Čaianko s plesom«. Leno je bilo videti pestro množico trezne mladine od malih učenk nižjih razredov raznih šol tja do resnih obrazov akademikov. Med njimi pa neumorni delavec in propagator treznosti dr. F. Mikič, ki je otvoril čaianko s pozdravom in z vznešenimi besedami. Pozdravj je sledil vzpored, ki je obsegal več deklamacij pevskih in klavirskih točk. Po mali zakuski se je vršil ples. Tako je prav! S smotrenim, resnim delom, s poukom in primerno zabavo odvrčamo mladino od pogubnega alkohola. Od trezne mladine smemo pričakovati pravih delavcev na narodnem in socialnem polju. Trezen narod je narod bodočnosti. V nedeljo 13. junija t. l. pa bo priredilo društvo »Treznost« v Ljubliani v Kinu Matica »Akademijo« z bogatim programom.

— **Maturantje mariborskega učiteljskega iz l. 1880 in 1881.** Pozor! Običajen sestanek predvden letos za 3. in 4. julija v Ljutomeru. Stare sablje — pero za klobuk na hačji v Prlekijo. Predloge sprejemata tov. Matija Šmid in Anton

ska šola (mizarstvo, knjigoveštvo): Ljubljana II. deška osnovna šola (pletarstvo i. dr.); Ljubljana III. deška osnovna šola (knjigoveštvo); Ljubljana IV. deška osn. šola; Ljubljana — Barje, osnovna šola, (mizarstvo); Maribor, II. deška osnovna šola (mizarstvo, kartonaža, knjigoveštvo); Maribor, IV. deška osnovna šola (kartonaža); Maribor, deška meščanska šola (mizarstvo itd.); Laitersberg-Krčevina, osnovna šola (knjigoveštvo); Studenci pri Mariboru, deška osnovna šola (kartonaža, knjigoveštvo).

d) Šolski vrtovi so na 60 šolah.

e) Šolske kuhinje ima 13 šol.

f) Šolske lekarne so na 36 šolah.

g) Razredni odbori. Posebni razredni odbori so večinoma v vseh razredih razen v I. in 2. razredu.

h) Šolski odbori. Tudi posebne šolske odbore ima večina šol. Ti odbori so imeli 2—6, pa tudi mesečne seje, na katerih se je posvetovalo in sklepalo o raznih društvenih zadevah in prireditvah.

i) Zdravstveni nadzorniki. Svoje lastne zdravstvene nadzornike ima večie številu razredov.

j) Telovadba. Obvezna telovadba je uvedena na vseh deških šolah, ne-

ob dobrem razpoloženju vseh udeležencev. — Dne 21. junija 1925 so posetili učenci razstavo, ki jo je priredil ljubljanski higijenski zavod v Brežicah, in se tako seznanili s sredstvi ki jih je treba uporabljati v obrambi proti tuberkulozi. Kvarne posledice brezbriznosti in nemarnosti v tem pogledu so predočevali izbrani filmi.

2. **Črnomelj**, osnovna šola: Priredili so izlete v Gradac, na Sušak, Reko, v Bohinjsko Bistrico, k Sv. Frančišku.

3. **Domžale**, osnovna šola: Tekmo za zdravje so deloma zelo uspešno končali. Udeležili so se pod nadzorstvom učiteljev poučnih in zabavnih izletov v pristo prirodo, prisostvovali so raznim zdravstvenim predavanjem ter gojili in propagirali protialkoholno gibanje z »Junaki«.

4. **Kamnik**, deška osnovna šola: Tekma za zdravje se je dobro obnesla. — Podmladek je daroval v začetku šolskega leta šolarski knjižnici 209 Din, za kateri znesek so se nakupile mladinske knjige. — Dne 20. junija in 21. junija 1925 je priredil Podmladek dve mladinski igri »Vražje« in »Škratje«, ki sta jako dobro izpadli. — Sodelovali so pri Sokolu in Čitalnici in priredili izlet v prirodo.

(Dalje prth.)